VALTIOVARAINMINISTERIÖ

6.9.2022 VN/1082/2022

Valtionhallinnon kehittämisosasto
Hallitusneuvos Miska Lautiainen

Eduskunnan lakivaliokunta

Kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä avoimuusrekisterilaiksi (HE 98/2022 vp)

Avoimuusrekisterin soveltamisala

Valtiovarainministeriö on ottanut aiemmin lausunnossaan (24.1.2022, VN/31822/2021) parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä sekä luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilaiksi kantaa avoimuusrekisterin perustamiseen sekä lausuntopyynnössä esitettyihin avoimuusrekisterin kolmeen soveltamisalavaihtoehtoon. Valtiovarainministeriö kannatti lausunnossaan avoimuusrekisterin perustamista Suomeen. Avoimuusrekisteri on myös valtiovarainministeriön koordinoiman avoimen hallinnon toimintaohjelman 2019-2023 yksi sitoumus. Avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehtoina olivat lausuntopyynnössä 1) koko valtiohallinto 2) Eduskunta, ministeriöt ja valtion virastot 3) Eduskunta ja ministeriöt. Kolmesta esillä olleesta soveltamisalavaihtoehdosta valtiovarainministeriö tuki vaihtoehtoa 2 eli eduskunta, ministeriöt ja valtion virastot. Valtiovarainministeriö lisäsi kuitenkin, että rekisterin laajentamista koko valtionhallintoon sekä alue- ja kuntatasolle tulisi arvioida avoimuusrekisterilain seurannan ja jälkiarvioinnin yhteydessä.

Nyt käsiteltävässä olevassa esitysluonnoksessa avoimuusrekisterin soveltamisala on rajattu eduskuntaan, valtioneuvostoon ja ministeriöihin. Esityksen jatkokehitystarpeita koskevassa luvussa 4.2. on huomioitu parlamentaarisen työryhmän ehdotus koko valtion tason soveltamisalasta ja todetaan, että rekisterin laajentamista myös alue- ja kuntatasolle ehdotetaan arvioitavaksi avoimuusrekisterilain seurannan ja jälkiarvioinnin yhteydessä. Rekisterin soveltamisalan laajenemisen näkökulmasta olisikin erittäin tärkeää, että tämä näkemys tulisi jo lainsäädäntövaiheessa selkeästi esille.

Poikkeukset ilmoitusvelvollisuuteen 3 §

Valtiovarainministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota esitysluonnoksen 3 §:n 2 momentin 3 kohtaan, jossa säädettäisiin ilmoitusvelvollisuuden poikkeuksista. Kohtaan tulisi lisätä kuntayhtymän viranomaiset, koska kuntayhtymät ovat kunnista erillisiä oikeushenkilöitä. Vastaavasti tulisi lisätä myös hyvinvointiyhtymän viranomaiset.